

Oud-GPD-journalist verslaat alles met een nuchtere nieuwspen

De grande dame van de journalistiek was cool, lang voordat het begrip zijn entree maakte. Lol maken is leuk, maar het werk gaat voor, toujours.

PAGINA 6

WORLD'S BEST DESIGNED NEWSPAPER | EUROPEAN NEWSPAPER OF THE YEAR

100 JAAR

Woensdag
7 juli 2021

de Volkskrant

Margreet Vermeulen, getekend door Jacques de Jong (Volksknar)

Ombudsman werd ombudsvrouw. En dat is slechts één van de wapenfeiten van de indrukwekkende krantencarrière van Margreet Vermeulen. 'Zelfs de kunst van het ademen bleek na de margreetbehandeling zowaar een interessant verhaal op te leveren.'

PAGINA 3

Innerlijke stem

150

Er zijn weinig verslaggevers die mijn motto voor de krant 'houd het hoofd koel, en het hart warm' zo consequent in de praktijk brachten als Margreet Vermeulen. Mannen die van mansplains houden, zoals ikzelf, werden door haar met haar enorme feitenkennis met beide voetjes op de grond gezet. Dat deed ze op een hoogst

charmante manier zodat je zonder gezichtsverlies kon inbinden. Margreet was volstrekt autonoom. Waar sommige collega's hun standpunten deels laten bepalen door de stam waartoe ze behoren, luisterde Margreet alleen naar haar eigen innerlijke stem, haar eigen verstand. Ze behoorde tot geen enkele stam.

Ze was daardoor de perfecte eerste Ombudsvrouw in de geschiedenis van *de Volkskrant*. De redactie legde zich bijna altijd zonder morren bij haar oordeel neer. Van iemand die zo integer is, zo'n groot hart heeft en ook nog zo helder en mooi kan schrijven, neem je alles aan.

Pieter Klok

De wetenschapsredactie kijkt mee bij een cursus omgaan met grensoverschrijdend mannelijk gedrag voor vrouwelijke verslaggevers.

PAGINA 6

Margreet was cool, lang voor het begrip zijn entree maakte.

PAGINA 8-9

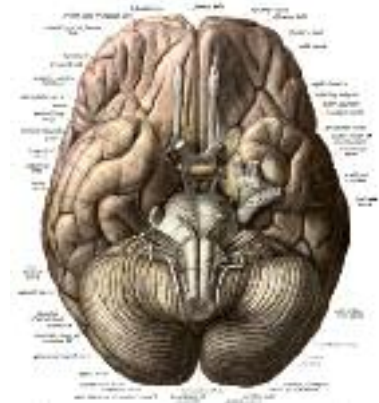

Onze zelfhulpgoeroe: 'De meeste zelfhulpboeken vereisen actie. Je moet dit, je moet dat. Mijn motto: je moet helemaal niks.'

PAGINA 2

Analyse van de kwabben van Vermeulens fascinerende brein

PAGINA 4

Iedereen vraagt: 'Met pensioen? Wat ga je dan doen de hele dag?' Margreet zelf vindt die vraag nogal fantasieloos.

PAGINA 5

JAARGANG 100
6 pagina's
NUMMER
296655

€ 3,35

België €4,10
Frankrijk €4,35
Luxemburg €4,10

COLUMN

GERARD REIJN

Glashelder in wat ze wil, glashelder in wat ze vindt (en ze vindt altijd ergens wat van)

Een aanzoek, een ander woord weet ik er niet voor. Het eerste aanzoek dat me bij de krant werd gedaan. Margreet deed voor de krant onderwijs, samen met Thom Meens. Toen die tot andere plichten werd geroepen, deed Margreet me een aanzoek. 'Is dat niets voor jou, onderwijs?', vroeg ze met de stem van een lokkende Sirene.

Wekenlang liet ik haar wachten. Ik speelde niet zozeer *hard to get*, maar ik deed wat ik altijd al deed: twijfelen. Iets waar Margreet nou juist weer helemaal niets mee heeft, met twijfelen. Ze peilde nog eens bij Wilma de Rek, haar toenmalige chef, of het wel goed zou komen, en Wilma stelde haar gerust: die kende dat getwijfel, en wist ook wel wat de uitkomst zou zijn.

Zo kwam ik tegenover Margreet te zitten, precies zoals zij wilde. Dat is een van haar grote talenten: krijgen wat ze wil. Ik ken haar niet anders. Ze is altijd glashelder in wat ze wil, glashelder in wat ze vindt, ze vindt ook altijd ergens iets van (maar dat vertelt ze je alleen als je ernaar vraagt). En die meningen laat ze zich niet aanpraten; die bedenkt ze zelf wel.

Eenmaal op onderwijs geland, dacht ik: we gaan driftig samenwerken. Daar dacht Margreet dus heel anders over. De taken werden verdeeld, de ene helft van het onderwijs was voor haar, de andere helft voor mij, ze richtte haar ogen op haar beeldscherm en was alweer in volle concentratie.

Dat is typerend voor Margreet. Ze roddelt graag, al dan niet bij de koffieautomaat, en dan hoor je haar van verre schateren. Maar zet ze zich aan een verhaal, dan nemen zij en haar beeldscherm elkaar onder hypnose, en dan is er geen contact meer mogelijk. Als een kat voor het muizen-gaatje.

Voor een chaotische twijfelaar als ik was dat knap lastig. We hebben in die paar jaar samen op onderwijs dan ook maar twee verhalen samen geschreven. Hoogtepuntje: wij interviewden Mark Rutte. Misschien was het wel het eerste Rutte-interview in onze krant, dat laat zich niet een-twee-drie uitzoeken. Rutte was staatssecretaris van hoger onderwijs. Hij vond dat het onderwijs veel beter moest, en dat dat met minder geld moest. Dat gaat de Tweede Kamer toch niet pikken? 'Ik verwacht een pittig debat dat uiteindelijk goed afloopt.' Dat is nog altijd de kortste samenvatting van Rutes methode.

Margreet trok haar eigen plan. Ze liet zich niet leiden door het nieuws; dat leidt maar af. Nee, Margreet bedenkt zelf wel waar ze het over wil hebben. Niet voor niets noemde Pieter Broertjes haar een 'loner'. Ze put niet zozeer uit het nieuws als wel uit haar eigen verwondering.

Half werk, daarvoor is ze niet in de wieg gelegd. Voorbeeldje: als ze besluit te gaan tuinieren, dan maakt ze van haar tuin meteen de Kampioen van Heemstede. Ze heeft daarna was blessures en tegenvallers gehad, maar nu ze besloten heeft definitief achter de geraniums te gaan zitten, kan de concurrentie in Heemstede zijn borst nat maken. De geraniums van Margreet zullen ongetwijfeld tot de grootsten van de streek behoren.

HET WEER
BRIESJE

Lichtbewolkt maar droog, 21 graden en een vrolijk stemmend briesje. Dat wordt 't vandaag en ook de rest van de week. Perfect wandelweer voor alle pensionado.

'De oplossing? Gewoon stoppen'

Met haar boek *De oplossing? Gewoon stoppen* bestormt oud-Volkskrant-journalist en zelfhulpgoeroe de bestsellerlijsten. Vertaalrechten zijn inmiddels verkocht aan 21 landen, een verfilming is in de maak. Wat is het geheim van haar succes?

Hoe kwam u op het idee voor *De oplossing? Gewoon stoppen*?

'De meeste zelfhulpboeken vereisen actie. Je moet mediteren. Je moet lijstjes maken met hoe je je voelt op bepaalde momenten van de dag. Je moet een actieplan maken hoe je jezelf wilt verbeteren. Je moet meer bewegen, gezonder eten, meer slapen. Je moet dit en je moet dat. Terwijl ik dacht: je moet helemaal niks! Nou, dat blijkt dus geweldig te werken. Ben nog nooit zo gelukkig geweest.'

Terwijl u tijdens uw werk als *Volkskrant-journalist* toch zo productief was.

'O, klopt. Ene primeur na de andere.

Doe gewoon minder, of liever nog: niks. Daar ligt de sleutel

Margreet Vermeulen
Zelfhulpgoeroe in ruste

Halve wereld afbellen om alle details op orde te krijgen. Paar jaar ombudsvrouw ook nog, kon ik lekker collega's de maat nemen. Maar bij mijn laatste portefeuille, psychologie en brein, toen zag ik pas echt het licht. Alle ellende in de wereld komt voort uit actie. Als mensen gewoon minder zouden doen, dan zouden ze ook minder energie stoppen in het elkaar de hersens inslaan, verrot schelden op Twitter, het milieu belasten met vliegwezen, nieuwe kinderen op aarde zetten die ook weer van alles gaan doen om het elkaar en de planeet moeilijk te maken. Doe gewoon

minder, of liever nog: niks. Daar ligt de sleutel.'

En daarom bent u ook eerder gestopt met werken dan de pensioengerechtigde leeftijd?

'You've gotta practice what you preach... Op mijn laatste werkdag schreef ik mijn boek, stuurde het op naar de uitgever, en sindsdien doe ik vooral lekker niks.'

Dat klinkt indrukwekkend, een boek schrijven in een dag, maar in uw geval was dat vrij simpel. Het is alleen een titel. En voor de rest is het boek leeg.

'Zou jij een zelfhulpgoeroe vertrouwen als die pleit voor nietsdoen, en dat vervolgens in 500 pagina's bloed, zweet en tranen gaat uitleggen? En als je het niet erg vindt, dan stoppen we nu met dit interview hoor. Hoogste tijd om lekker te staren naar de einder. Voeten omhoog, wijntje erbij. Doe je mee?'

Tonie Mudde

IN BEELD

ONZE VROUW OP VALKENBURG

Een vorstelijk onthaal

Margreet op vliegveld Valkenburg als verslaggeefster (zoals vrouwen toen nog werden aangeduid) voor de GPD (Gemeenschappelijk

Pers Dienst) bij aankomst van de Britse koningin voor een werkbezoek aan Nederland.

Foto Privéarchief

Fijne laatste woorden

Ik heb me altijd afgevraagd hoe het zou zijn om je laatste woord in actieve dienst op te tikken. Het laatste woord dat ooit van jouw hand in de krant belandt. Denk je daar extra over na? Welk woord het moet zijn? Ben je je ervan bewust? Of klap je de bedrijfslaptop na de laatste punt dicht en kijk je mijmerend het raam uit en overzie je de zee aan vrije tijd die voor je ligt, plannen makend wat je daarmee zoal zult gaan aanvangen?

Ik weet niet hoe ik dat laatste woord zal ondergaan, of ik het überhaupt zal ondergaan. Want ik weet

ook niet meer welk eerste woord ik voor de krant heb getikt. Dus ik vermoed zomaar dat jij er ook niet bewust bij hebt stilgestaan. Al zul je je ongetwijfeld hebben gerealiseerd dat dit je laatste artikel voor de krant was, in vaste dienst.

Jouw laatste woord was dus 'enorm'. In al zijn eenvoud een zeer treffend slotakkoord, want het woord omschrijft goed je carrière bij de krant. Die was enorm. Zie alle andere stukjes in dit krantje. Daarnaast ben je enorm geestig, enorm aardig en een enorm fijne collega. Je eerste woord was - voor zover het elektri-

sche archief accuraat is - trouwens: demotie. Is jou nooit overkomen. Enorm terecht. Je hebt gewoon nog enorm gevlamd bij wetenschap.

'Enorm' is dus het laatste woord dat je hebt getikt, en dan ga ik er even van uit dat je niet achteraf nog allerlei alinea's aan je laatste artikel hebt toegevoegd. Maar wat waren nu de laatste woorden die je hebt gepubliceerd?

'Mijn levensgeluk is enorm'.

Laat dit nu precies zijn wat ik je toewens de komende jaren. Pluk de oudedag, Margreet. Het ga je goed.

Bard van de Weijer

Portefeuille psychologie

REPORTAGE SERIEUS ZWEVEN

Ademhalen volgens de methode-Vermeulen

Het is de ground zero van mijn *Happinez*-irritatiezone: de kunst van het ademhalen. Maar met de nuchtere nieuwspen van de GPD-journalist die ze altijd bleef, maakte Margreet zelfs dáár een interessant verhaal van. Mèt cijfers.

Maarten Keulemans
Leiden

In de tijd dat Margreet als Ombudsvrouw nog stukken schreef met koppen als 'De krant wordt niet postuum bezorgd' en 'Liefdeloze wereld van Gumbah kwetst lezers', schreef ze ook eens een artikel over cijfers.

Het was de Ombudsvrouw opgevallen dat er wel érg veel lezers klaagden over cijferfouten in de krant. Epke Zonderland was op de ene bladzijde nog 24 jaar, en een paar bladzijdes verderop 26. Jeanne d'Arc belandde in 1934 op de brandstapel. En volgens *de Volkskrant* zouden er in een paar jaar tijd in ons land 2 miljoen banen vrijkomen – best opmerkelijk, gezien het feit dat de totale werkzame bevolking slechts 7 miljoen mensen bedraagt.

Monter haalde Margreet een anekdote van stal, afkomstig van een Rotterdamse collega die eens op de muur had geschreven: 'Er zijn drie soorten journalisten: het soort dat kan rekenen, en het soort dat het niet kan.' Journalisten en cijfers, dat is vragen om moeilijkheden, wilde ze maar zeggen.

Het was dan ook een beetje aarzelend dat Margreet me opbelde, toen haar 'tour of duty' als Ombudsvrouw een poosje later verliep. Die wetenschapsredactie, wilde ze weten, zou ze daar misschien kans maken? Toen ze haar stuk over de cijfers schreef, had ik Margreet uitgelegd hoe het nou zit met die cijfers en die journalisten: trek het je niet aan, alle mensen zijn nu eenmaal van nature slecht met getallen, vandaar dat we spreken spontaan leren maar rekenen niet. En dus durfde Margreet het best aan. De portefeuille 'geneeskunde van het hoofd', zoals het kwam te heten. Dáár zat (en zit) haar fascinatie.

Mannenbrein

Nog altijd ben ik blij dat ik Margreet aanraaide toch vooral te solliciteren. Want zoals Margreet, zo zijn er niet veel. Met de scherpe, nuchtere nieuwspen van de GPD-journalist die ze altijd ergens was gebleven, de toch altijd wat wazige wereld van de psychologie te lijf. Het mondde uit in schitterende, altijd buitengewoon leerzame stukken, over zaken uiteenlopend van de zin en onzin van het mannenbrein en de werking van Alzheimerpillen tot prangende vragen als: 'waarom gebruiken mensen hun tong tijdens het zoenen?'

Maar opvallend sterk was ze altijd in – laat ik het maar even de zweefhoek noemen. Meditatie, dromen, emoties, persoonlijkheidstrekken of de evolutionaire betekenis van somberheid: het zijn onderwerpen waar ik als iemand die het liefst vastigheid zoek bij feiten en grafieken altijd wat draaierig van word. Doe dat maar in de vrouwenbladen, vond ik altijd al snel. Totdat Margreet ermee aan de slag ging, volgens de typische margreetvermeulenmethode: met open geest, nonnonsense vragen en een precieze, eerlijke pen.

“Op sociale media werd ik besprongen door de Vereniging tegen de Kwakzalverij

“Of we bij die *Volkskrant* helemaal van de pot gerukt waren, met die hypnosessies tegen de pijn

Margreets eerste baan: verslaggever/voorlichter bij de FNV dienstenbonden.
Foto Privéarchief

Doe dat maar in de vrouwenbladen, vond ik altijd al snel. Tot Margreet er mee aan de slag ging

Zelfs de kunst van het ademhalen – zo ongeveer de *ground zero* van mijn *Happinez*-irritatiezone – bleek na de margreet-behandeling zowaar een interessant verhaal op te leveren. 'Bij chronische hyperventilatie ademt men in rust elke minuut zo'n vijftien liter lucht in en uit', lees ik. 'Dat is drie keer zoveel als nodig: vijf liter.' Kijk. Daar kan ik wat mee.

En ik niet alleen. Tot mijn ontzetting begon mevrouw Keulemans de zaterdagochtend de laatste jaren steevast met de vraag: 'En, staat er vandaag nog iets van je collega Margreet Vermeulen in *de Volkskrant*? Want die saaie stukken die ik altijd schrijf, over die microben en klimaat-

kwesties en zo – dat geloofde ze nu wel.

Zo ontwikkelde Margreet zich tot de vrouw die bewijst dat je serieuze journalistiek prima kunt combineren met zweverige kost. Bij nadoodervaringen? Geen bezwaar. De heilzame werking van knuffelen? Kom maar op. De gezondheidseffecten van bomen? Ik steek de wierook vast aan.

Slotsalvo

Tot ze in haar laatste zaterdagkrant misschien nog wel het mooiste slotsalvo gaf, met een stuk over alternatieve geneeswijzen. Op sociale media werd ik prompt besprongen door de Vereniging tegen de

Kwakzalverij en de Stichting Skepsis tegelijk: of we daar bij die *Volkskrant* soms helemaal van de pot gerukt waren, met die therapeutische aanrakingen en die hypnosessies tegen de pijn. Hellemal me eens, zou ik normaal hebben gedacht. Maar nu antwoordde ik korzelijk: hebben jullie Margreets stuk eigenlijk wel gelezen?

Helaas, Margreet, aan alles komt een eind, ik ga je grappige, verstrooide, vrolijke, gevoelvolle en veelkleurige persoonlijkheid vreselijk missen! Ik hoop dat we contact houden.

Geniet van je nieuwe leven, en vergeet niet: vijf liter adem per keer.

De kwabben van Vermeulens brein

Tien jaar lang schreef Margreet op de wetenschapsredactie over het hoofd van anderen. Maar hoe zit het met haar eigen brein? Een blik in het hoofd van de vrouw die de Volkskrant-lezer leerde waarom kleine mannen een grote bek hebben.

Door **Ellen de Visser**

De onzin-kwab

'Ik heb de boot ff afgehouden qua dementieberichtgeving. Het is toch beetje: als morgen de lucht naar beneden komt hebben we allemaal een blauwe hoed. Tonie is akkoord.

'Nog iets: ik wil hier geen aandacht aan besteden: wéér een alzheimer-gevoel gevonden, het blijft zo.'

'Voor wat het waard is: ook voor het brein schijnt het uit te maken op welke zij je slaapt...

'Ach... het is Wereld Parkinson Dag.'

De weten-voor-wie-je-schrijft-kwab

'Geachte mevrouw Vermeulen.

Uw bericht over voorjaarsdepressie maakte mij zeer gelukkig. Het bestaat dus toch, dacht ik opgelucht. Het vreemde was dat ik altijd al ergens in juni een diep droef gevoel kreeg dat lang aanhield. Het is nooit een probleem geworden, maar toch: langdurig droef zijn is niet leuk.'

De non-digitale kwab

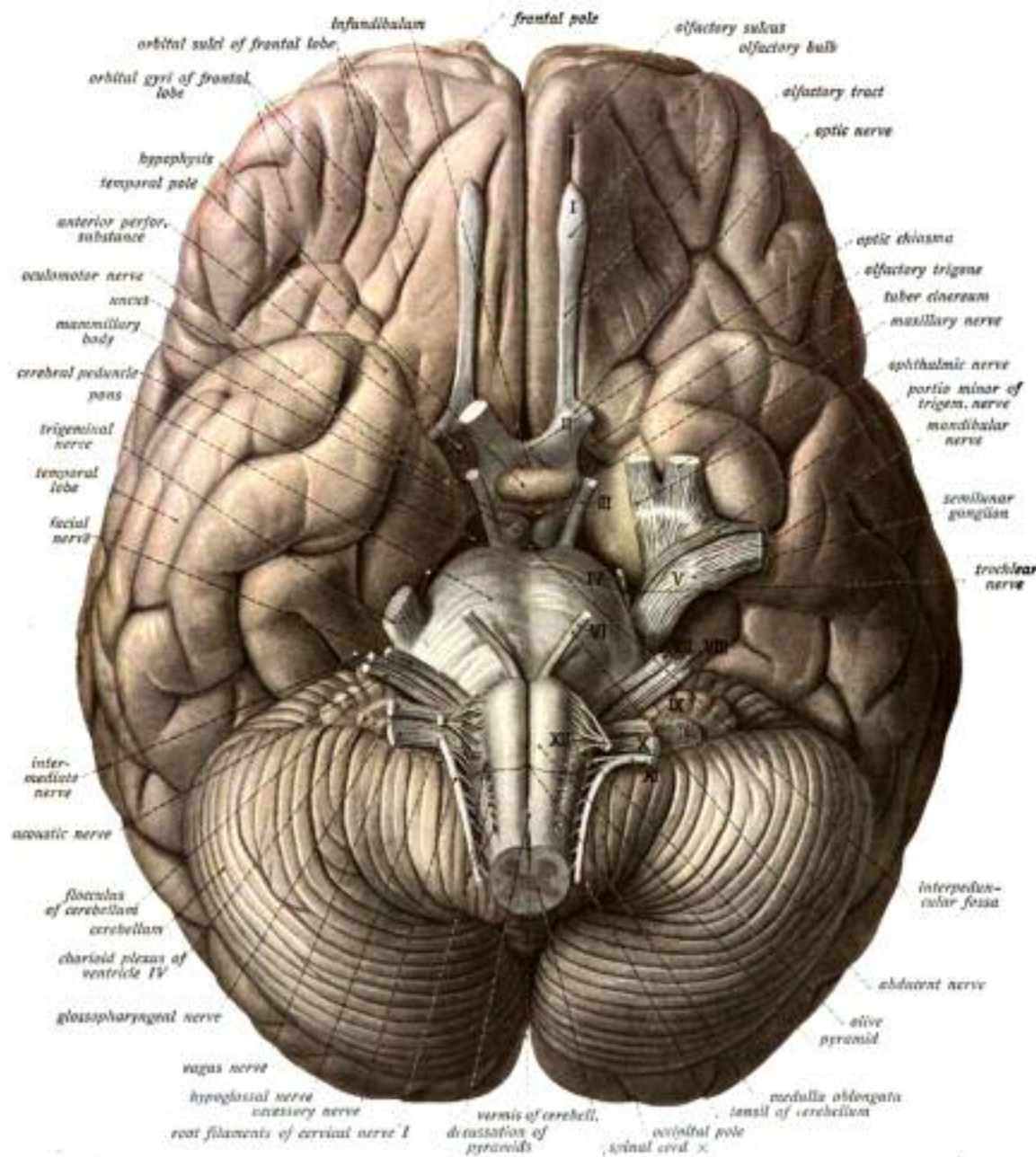
'Hi Ellen, zitten jullie nog op Slack? Ik kom er niet meer in...'

De coronakwab

'Ik gooi het maar over de schutting. Klinkt interessant. Radboud zegt corona te snappen.'

De motivatie-kwab

'Ik heb het gevoel dat ik te weinig doe - zo alleen thuis hier is het best lastig motivatie te vinden. Er ligt een coververhaal over ademen, dat is 3 weken uitgesteld. Het vega-verhaal is al uitgesteld voor het af is, dat helpt

natuurlijk ook niet echt...'

De ongeduld-kwab

'Hi Ellen, ken jij iemand bij de inspectie gezondheidszorg die daadwerkelijk terugbelt??'

De creatieve kwab

'Hierbij wil ik een lans breken voor de terugkeer van Beter/Leven. Volgens mij zijn er genoeg onderwerpen, ik noem er een paar:

Is bungeejumpen slecht voor je hersenen?

Waarom kunnen we niet in een rechte lijn lopen met de ogen dicht?

Waarom lopen mannen vaak met de handen op de rug en vrouwen niet?'

De liefdeskwab

'Echt waar. Holy Moses! Compleet van de leg. Maar heerlijk!'

De neus-voor-een-top-3-notering-kwab

'Psychiaters ontdekken zeldzame aandoening bij vrouw die zich een kip waande'

'Waarom gebruiken mensen hun tong bij het zoenen?'

'Uithuilen bij een avatar helpt soms beter dan bij je beste vriendin'

'Oververhit hoofd: het bestaat echt'

De bucketlist-kwab

'Heb al een filosofische cursus geboekt om mijn tanden in te zetten dit najaar, de tuin lonkt, mijn lief lonkt. En ik wil zo graag spontaan de duinen in als het mooi weer is. Dat leven op afspraak ben ik een beetje beu.'

Peter van Ammelrooy
Amsterdam

In een tijd dat satire niet meteen leidde tot ingezonden brieven en boekverbrandingen, maakte Peter van Straaten een tekening van een veel te dikke man met een stropdas om maar zijn jasje uit, die zittend aan een bureau bulderend in een telefoon roept: '...en bij gelijke geschiktheid hebben mooie wijven de voorkeur.'

Ik moest meteen aan Margreet Vermeulen denken.

Hou me ten goede: geen haar op mijn hoofd die durft te beweren dat de hoofdredactie in 2011 op ontoelaatbare gronden Margreet tot de eerste ombudsvrouw koos. Maar ik meen me op basis van mijn notoir onbetrouwbare geheugen te herinneren dat men het wel een goed idee vond om het na vier ombudsmannen eens met een waakhond van de waakhond te proberen van het andere geslacht. Dat hebben we geweten.

Tja, wat moeten wij chauvinistische mannezwijnen nu?

In mijn herinnering - nogmaals: dat is een vergiet met gaten zo groot dat de Ever Green er moeiteloos doorheen kan - ontpopte Margreet zich als een verdomd eigenwijze 'lezersredacteur', die haar eigen opvattingen over journalistiek en de krant niet onder stoelen of banken stak.

Kladderadatsch

Ze was koud een half jaar aan het ombudsen of het kwam tot een grote kladderadatsch met niemand minder dan Sylvia Witteman. Die had aanstoot genomen aan de rubriek waarin Mar-

greet lezers had opgevoerd 'die zich ergeren aan de 'triviale' columns van vrouwen die niet verder komen dan hun ouder wordende lichaam, de kinderen en de bakker om de hoek'.

Geen wonder dat de columnist zich in haar ochtendkoffie verslikte: die onderwerpen beslaan zo'n 88 procent van haar repertoire.

Margreets rubriek ging evenwel over een breder vraagstuk. Langs de feministische meetlat scoorde *de Volkskrant* volgens haar maar matig. De redactie telde weliswaar 40 procent vrouwen, maar amper op 'gezichtsbe-

palende' posities en chefsfuncties - een curieus onderscheid, maar laten we niet op alle slakken zout leggen. 'Al met al hebben mannen meer macht bij *de Volkskrant* dan vrouwen.'

De hoofdredacteur zal zijn hersens hebben gepijnigd over de vraag wat de vermeende sekse-achterstelling te maken heeft met de journalistieke keuzes en aanpak van zijn krant, maar in een repliek sloeg hij er zich manmoedig doorheen. 'Ik volg maar één gedachte: heeft deze persoon de energie, het talent en de ambitie om het beste stuk te schrijven of een deelredactie te leiden? Aan positieve discriminatie doen we niet, dat zou beledigend zijn voor vrouwen.'

Hij had nog even naar het bericht aan de lezers kunnen verwijzen waarin hij de komst van Margreet aankondigde als de nieuwe 'ombudsman'.

Dat laatste heeft niet lang geduurd, want toen Margreet aan de slag ging kwam er 'ombudsvrouw' boven haar rubriek te staan, en in het e-mailadres waaraan lezers hun ongerief konden richten.

Drie jaar lang heeft Margreet gevochten tegen de windmolens van de redactie. Toen ik haar ooit vroeg of ze lol beleefde aan het ombudsen, kreeg ik een antwoord waar uit ik toen dacht te kunnen opmaken dat 'lol' niet de term was die zij snel zou gebruiken - maar opnieuw: ik heb een memorie dat nog beroerder is dan dat van onze demissionaire minister-president, dus pin me er niet op vast.

Drie jaar lang sloeg ik op zaterdag de krant open in blijde verwachting van het ombudsvrouwelijk oordeel over het journalistieke reilen en zeilen van *de Volkskrant*, als een middeleeuwse monnik die zich stiekem verheugt op de zelfkastijding. Toen Margreet daarna weer iets zinnigs met haar leven ging doen, zag ik nog lang stukken langskomen waarvan ik meteen dacht: wat zou zij hiervan hebben gevonden?

Vermoedelijk steeds iets anders dan wat ik dacht.

Wij chauvinistische mannezwijnen van *de Volkskrant* gaan Margreet nog vreselijk missen.

'Iedereen vraagt: Met prepensioen? Wat ga je dan dóén de hele dag? Vind ik nogal fantasieloos'

Margreet! Wat doe je met een hond op de foto? Of eigenlijk: met een foto van een hond op de foto?

'Zo'n hond zou ik kunnen nemen, hè, nu ik alle dagen vrij krijg. Dit is niet mijn hond, hoor, deze foto stamt uit mijn Volkskrant magazine-tijd, toen moest ik af en toe poseren voor Theo Stielstra. Ik heb nooit een hond gehad, ik ben geen hondemens. Dacht ik. Maar nu heb ik een geliefde met een hond en ik vind het eigenlijk best leuk, samen de hond uitlaten. En laatst bekwam me de gedachte: zal ik er ook een nemen, nu ik met vervroegd pensioen ben? Alle tijd voor zo'n dier. Maar ik kan ook gaan kantsloffen, of hele dagen op Funda gaan zitten om een betaalbaar huis voor mijn dochter te vinden. Ik kan naar Rome wandelen of alsnog tuincoach worden op mijn oude dag. Iedereen bij de Volkskrant vraagt: 'Met prepensioen? Wat ga je dan dóén de hele dag?' Vind ik nogal fantasieloos. Sommigen blijven eindeloos stukjes tikken, ook na hun AOW. Moeten ze vooral doen, maar

ik hoef niet meer zo nodig. Ik ga door de duinen lopen, al dan niet met hond.'

Of je wordt tuincoach, dus. Vanwaar dat idee?

'Nee, grappig. Voor het magazine heb ik ooit een verhaal geschreven over tuincoach Henk Grotenhuis,

'Ik kan naar Rome wandelen of alsnog tuincoach worden op mijn oude dag'

die in zijn rode busje...'

'...langs tuinbezitters in verschillende stadia van ontreddeering' reed. En nog zo'n fijne zin uit dat heerlijke stuk, nadat een tuineigenaar toegeeft er weinig van te bakken: 'De tuin zwijgt; ze wil het baasje niet tegenspreken.'

'Schreef ik dat: het baasje?

Ha, was ik onbewust misschien al

bezig met een hond.'

Je loopbaan bij krant was lang en rijk. Je schreef over de opkomst van blonde Geertje, over vmbo-leerlingen die hun juf een gehaktbal op pootjes noemen, over een Belgische vrouw die dacht dat ze een kip was, over emigranten die teleurgesteld terugkeerden naar Nederland, over overbelaste trouwambtenaren, over wat we kunnen leren van losers (veel), over burenruzies, over tongzoenen, over de beste regenjassen, over spiegelneuronen, hooggevoeligheid, antidepressiva, over de prefrontale cortex en het mannelijk kaalheidspatroon.

Opgewekt: 'Ach ja, het was leuk, hoor. Ik reed in mijn auto heel Nederland door.'

En bij al die vaak opbeurende, troostende verhalen werd je gedreven door een licht-geamuseerde verbazing over het gemankeerde, zoekende, tobrende, ontroerende en innemende dier de mens.

'Jij zegt het. Wat denk je, zal ik hem Rakker noemen? Zo'n hond als op de foto?'

Evelien van Veen

Margreet tijdens haar modellenwerk voor het magazine.

Foto VK

IN BEELD

BEETJE MUTSEN IN DE TUIN

Goed voor jezelf zorgen

Wat een keuzes, Margreet. Zelfs in deze k-tijd. Beetje mutsen in de tuin. Goed voor jezelf zorgen, al dan niet met leuke vriendinnen. Wijntje? Ach, er zit altijd ergens ter wereld wel een vijf in de klok. Enjoy! En we spreken in betere tijden weer eens af.

Nanda Troost

Hoe Margreet het beeld dat ik had van mijn medemens en mijzelf zwaar op de proef stelde

Cor Speksnijder
Den Haag

Omdat ik het ooit studeerde dacht ik het een en ander af te weten van psychologie. Van die illusie bleef weinig over toen Margreet ging schrijven over het innerlijk leven en gedrag van de mens. Wat ik in de lichtzinnige jaren zeventig meende te hebben opgestoken bleek inmiddels onjuist, achterhaald, overdreven, onderschat, niet ter zake, onbelangrijk, verkeerd onthouden, kwaadaardig, rolbevestigend, abject, verderfelijk, gevaarlijk of nog erger.

Margreet stelde het beeld dat ik had van mijn medemens en mijzelf zwaar op de proef. Pas nadat ik de zompige kelder van mijn verouderde kennis had opgeruimd kwam er plek voor nieuwe inzichten. Ruimte die Margreet moeiteloos vulde met de meest uiteenlopende en nieuwe wetenschappelijke bevindingen. Met haar scherpe journalistieke zintuig voor de eigenaardigheden van homo sapiens heeft ze mijn begrip van de menselijke natuur een frisse opknapbeurt gegeven. Nu weet ik tenminste dat niet iedereen ervan is gediend om met een tongzoen van tien seconden 80 miljoen bacteriën uit te wisselen. Dat er mensen zijn die agressief worden van het geluid dat iemand maakt door een appel te eten. Dat een vrouw in het zieken-

huis terecht kwam omdat ze oprecht dacht dat ze een kip was. Dat je persoonlijkheid niet verandert als je een paar borrels te veel op hebt. Dat vrouwen in barre omstandigheden beter zijn uitgerust om te overleven dan mannen. Dat de Tien Geboden in Europa niet fungeren als morele prikkel. Dat de verklaring van een getuige die een stevige joint heeft gerookt even (on)betrouwbaar is als die van een nuchtere waarnemer. Dat de meeste mensen geen beter humeur krijgen van zonnig lenteweer. Dat je van te veel zeep alleen maar slechter gaat ruiken. Dat de grote boze wolf in het sprookje van Roodkapje in de loop der tijd steeds minder agressief is geworden. Dat ic-personeel met klompmaat 38 het snelste werk levert. Waarom heeft niemand me dit allemaal verteld toen ik studeerde?

Hoe dan ook, Margreet laat een caleidoscopische verzameling van onze hebbelijkheden en onhebbelijkheden na. Soms is dat schrikken, soms hoopgevend, altijd steek je er wat van op. Margreet weet onze karakteristieken helder en vakkundig weer te geven. Zelfs voor de ingewikkeldste hersenfuncties vindt ze de juiste woorden. Allemaal geformuleerd door een scherpe geest, die huist onder een jaloersmakende boskrullen. En daar mocht ik zo maar jarenlang naast zitten. Mazelaar...

REPORTAGE HERTEN OVER BOKKEN

Je bent zeker ongesteld?

De wetenschapsredactie kijkt mee bij een cursus omgaan met grensoverschrijdend mannelijk gedrag voor vrouwelijke verslaggevers.

Ianthe Sahadat
Amsterdam

Het blijft lang stil, nadat de corporate antropoloog de groep heeft gevraagd naar voorbeelden. Naar ervaringen. Een hertje zucht. Haar wenkbrauwen gaan omhoog. Moet dit echt, zegt haar blik. Het is een hertje van de jongste generatie, voor haar is gelijkwaardigheid gesneden koek, die heeft nog voor haar eerste latte haver-melk her en der een paar bokken gecancelled op the gram. Zij wil het niet over individuele ervaringen hebben, maar over het SYSTEEM.

'Het is een beetje als vragen of er zandkorrels liggen op het strand', begint de sportief ogende vrouw van in de vijftig. Dik donker krullend haar, felle blauwe ogen. E. heet ze, E. de V. Leest medische onderzoeken in haar vrije tijd, won prijzen, al ruimschoots 25 jaar een naam in haar vakgebied, om niet te zeggen DE naam. Maar zichzelf op de borst kloppen, ho maar. Type: ik hoeft niet per se op de voorpagina, hoor. Hertjes.

'Ik ga wel.' Het is de oudste van de groep. Een knappe verschijning. Mascara, krulhaar, flared broek, lang. Standaard uitgerust met een scherpe blik en sarcasme in de mondhoeken. Gaat binnenkort richting het Grote Niets. Heeft ze razend veel zin in, maar door de jaren heen heeft ze de nodige seksistische varkens gewassen. Dus ze wilde best aanschrijven vandaag.

'Hebben jullie even?'
Gelach.

'Ze kunnen niet anders. Het oerbrein, zaad verspreiden, nageslacht creëren. Arme zielen zijn het.'

Heemsteeds Hert lacht, neemt een slok van haar koffie.

'Goed', ze kucht. 'Tijdens de ochtendvergadering was het niet ongebruikelijk dat ik door drie bokken op rij even op de billen werd getikt ter begroeting, zegt Heemsteeds Hert. Wilde ik een idee oppe-

De buitenlandredactie en de buitenlandse correspondenten van de GPD poseren eind jaren tachtig voor het station van Groningen. Margreet: 'We waren er heel trots op dat er twee (sic) vrouwen bij waren. Haha.'

Foto privé-archief

“**Jullie geven elkaar veel ruimte om te spreken. Doen mannen niet. Die praten, praten, praten**

ren, was er altijd wel een bok die me onderbrak.

'Manterrupting', klinkt het in koor. 'Haal jij even koffie', zeiden ze dan.

Jeugdige Hert kijkt ontsteld. 'En als je dan kwaad werd, zeker beginnen over hormonen of je overgevoeligheid. Over de TOON.'

Ze klakt met haar tong. 'Walgelig.'

Opperhert grinnikt: 'Joh, in onze tijd was dat normaal. Je keek er niet eens van op. En hoe hoger de positie, hoe gretiger ze in het rond graaiden. Als ik elk keer dat er iets grensoverschrijdends gebeurde had moeten ingrijpen, had ik nooit een stukje getikt.'

'Je moet het niet weglachen', zegt Zwijgend Hert, de stagiaire. 'Dan lach je om je eigen pijn.'

De top van de apenrots. Het Franse presidentiële machtssyndroom, de corporate antropoloog somt op. 'Macht en het hebben van veel seksuele relaties gaan samen. Als samenleving accepteren we dat. We gniffelen erom.'

Het is gewoon toxic, zegt Jeugdige Hert. 'En nul besef van hun PRIVILEGES, hè.'

Zwijgend Hert schraapt haar keel. 'Sorry, ik eh. Ik had bananenbrood gemaakt, trouwens, als jullie willen. Met

amandelmeel, dus glutenvrij. Maar het hoeft niet, hoor. Hij is ook niet zo goed gelukt eigenlijk. Sorry.'

De corporate antropoloog kijkt haar aan. 'Zou een bok het zo brengen?' Iedereen weet het antwoord. Zwijgend Hert bloost, Fit Hert pakt een stukje Bananenbrood. 'Lekker', fluistert ze. 'Merken jullie het, jullie geven elkaar veel ruimte om te spreken. Laten stiltes vallen na elkaar, waarmee je de ander stimuleert om door te praten. Doen mannen niet. Die praten, praten, praten. Ademteug. Praten, praten, stem verheffen, handgebaren, praten. Punt.'

'Het is ook niet allemaal terug te voeren op testosteron', zegt Fit Hert.

'Seksuele overperceptie', roept Etnisch Hert ineens, oftewel de journalist die verslag doet. 'Sorry, ik kon me niet langer inhouden.' Grapjes, weglachen, kleiner maken – hertjes.

'Worden ze op een feestje of in de kroeg aangeraakt door een hert, of kijkt een hertje ze in de ogen, dan denken bokken meteen: ze wil me.'

Instemmende geluiden, rollende ogen.

'We moeten gewoon vaker vrouwelijke experts bellen', zegt Jeugdige Hert. 'Ik heb eens zitten tellen. De afgelopen week

voerden we in stukken bij Wetenschap 57 mannelijke deskundigen op, 12 vrouwelijke. Er was er maar één van kleur, twee zijn gay en geen enkele transgender en ook geen non-binair persoon.'

Even is het stil, dan begint Heemsteeds Hert hard te lachen. 'Sorry, sorry, ik lach niemand uit, schatert ze. Ik lach om mezelf. Dit is niks voor mij.'

Ze kijkt naar Fit Hert. Het had ook wel wat, die goeie ouwe tijd waarin de bokken nog gewoon hitsig met hun uitwendige zwellichamen de redactie over zwierven, en bovendien, die Deskundige Hertjes durven nooit iets te zeggen, zelfs als je vraag binnen hun expertise valt.

Nee, dan De Totaal Niet Deskundige Bok met een Toevallige Hoogleraarstitel. Die begint vrijuit te filosoferen, met sappige details, volledig verzonden theorieën die Alles verklaren. Nee, zelf nooit onderzoek naar gedaan. Of je ze mag citeren. Uiteraard, graag zelfs. De wereld mag meegenieten van Mijn Ongekende Talenten en Indrukwekkende hoeveelheid Kennis.

Heemsteeds Hert begint haar tas in te pakken. 'Ik geloof niet dat ik deze cursus nog nodig heb. Ik red me wel, hertjes, straks in het Grote Niets.'

Grand dame van de journalistiek die zich nooit gek liet maken

Mirjam Schöttelndreier
Utrecht

De koningin van het brein in al zijn facetten, zo zal Margreet het Init-onderkomen van de Volkskrant verlaten. De grande dame van de journalistiek – want hé, wie van ons begon er al op zijn 20ste in het vak, zonder kostbare jaren verspillende mastertitels of postdoc-fratsen? – die zich niet gek liet maken.

De bovenkamer was bij Margreet zelf prima op orde, sterker: keurig opgeruimd. Dat maakte haar ook zo geschikt om de capriolen van de hersenen te bestuderen, nuchter beschou-

wend, zoals het een onafhankelijke journalist betaamt.

Er was natuurlijk al een Margreet lang voor het Init, lang voor het Volkshotel, gewoon, de Margreet Vermeulen van de Wibautstraat, verslaggever at large. Dat ze met collega Theo Klein ging – zijn daden benne groot – was een transparant feit dat tot geen enkel professioneel probleem leidde.

Margreet was cool, lang voor het begrip zijn entree maakte. Vragen zijn er om beantwoord te worden. Een artikel benadert ze methodisch, ze schrijft niet uit de losse pols. Hoor en wederhoor. Haar interviews zijn *to the point*. 'Dat komt omdat ik voor de radio heb gewerkt, ik denk in quotes', vertrouwde ze ooit collega Xandra van

Theo en Margreet

Gelder toe. Die laatste herinnert zich ook haar zakelijkheid. 'Tijdens een gezamenlijk interview met een onderwijsinspecteur, met wie ik een paar grappen zat te maken, zegt Margreet opeens: Eh, zullen we weer aan het werk gaan?'

Jaaa, lol is leuk, maar het werk gaat voor, toujours.

Tot vandaag. De gesprekjes en piekrettes over al dan niet met pensioen gaan, dateren van jaren her. Eerst is er de schrik, dat iemand van ongeveer gelijke leeftijd, jouw tijdgenoot, van wie je man, kind, kraai en huis kent, dat die het woord in de mond neemt, gewoon boven een cappuccino aan het IJ. PEN-SIOEN? Dat is toch iets voor je vader of voor oude mensen, of nou ja, andere

mensen? Maar nu zegt Margreet het, die tegenover je zit, een collega at large van wie je niet meer weet wanneer ze kwam, want ze was er altijd al. Al spreken de feiten dit tegen, ze kwam iets later bij 'de krant', ze kwam van de GPD. Maar dat telt niet, ze was er en ze hoort er te zijn.

We gaan het erover hebben, dat ze er niet meer is, op wandelingen at large, op het vlakke land, en niet de bergen in en op, want dat is wat ze het liefst doet: zich het zweet op de rug lopen. Na het lang en gedegen brainstormen volgt ze nu haar hart en loopt van de 100-jarige weg. Deze coole schoonheid, geen feminist van het woord maar par coeur, gaat er met haar nieuwe liefde wat moois van maken.